

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-DAD / 13009017

Uw kenmerk
2012Z21080/ 2012D45905

Datum 12 februari 2013
Betreft Onderzoek naar relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling

Geachte Voorzitter,

Hierbij treft u, mede namens de minister van Veiligheid en Justitie en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport mijn reactie op het rapport: "Huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland; een verkennend onderzoek naar de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld." (Garnier, W., & Enders-Slegers, M.J. (2012)).

Het onderzoek

Het onderzoek betreft een verkenning van de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling onder vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld. Voor het onderzoek zijn 162 vrouwelijke huisdiereigenaren uit zowel de vrouwenopvang als de algemene populatie geïnterviewd. Enkele belangrijke conclusies uit het onderzoek zijn dat vrouwen in de opvang vaker aangeven dat sprake is van (dreiging met) dierenmishandeling door de partner dan de vrouwen uit de algemene populatie. Daarnaast meldt een groot aantal van de vrouwen (41%) dat zij vanwege zorgen om de huisdieren de vlucht naar de opvang hebben uitgesteld.

De onderzoekers bevelen aan rekening te houden met huisdieren bij de hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld zoals het voorzien in opvangplekken of pleegzorg voor deze. Ook bevat het rapport aanbevelingen over de deskundigheidsbevordering bij de relevante beroepsgroepen. Tot slot worden aanbevelingen gedaan over het beter vervolgen en registreren van dierenmishandeling en over voorlichting aan het algemene publiek.

Reactie

De relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling is niet onbekend. Professionals weten welke instanties kunnen worden ingeschakeld indien zij vermoedens hebben van huiselijk geweld waar ook dierenmishandeling voorkomt. Verschillende initiatieven, zoals lezingen en congressen georganiseerd door bijvoorbeeld de opstellers en opdrachtgevers van het rapport, dragen bij aan het verspreiden van deze kennis.

Het onderhavige onderzoek levert een bijdrage aan het verder inzichtelijk krijgen van de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling en biedt verdere aanknopingspunten voor het beleid en de praktijk van hulpverleners (in het bijzonder de vrouwenopvang en dierenartsen) en politie. Ik zal het onderzoeksrapport dan ook onder de aandacht brengen van deze organisaties. Hieronder een paar voorbeelden van enkele reeds bestaande initiatieven.

Meldcodes huiselijk geweld en dierenmishandeling

Om de hulpverleners attent te maken op de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling is in het Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van het ministerie van VWS het onderwerp dierenmishandeling opgenomen (waarbij wordt verwezen naar het meldnummer 144).

Ook in de in 2011 door de Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) opgestelde meldcode voor dierenmishandeling wordt een relatie gelegd met geweld in huiselijke kring en wordt verwezen naar het Steunpunt Huiselijk Geweld. Tevens is in 2012 in een van de nieuwsbrieven over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling de meldcode dierenmishandeling van de KNMvD onder de aandacht gebracht.

Vrouwenopvang

Een aantal aanbevelingen uit het onderzoek betreft de vrouwenopvang. De centrumgemeenten vrouwenopvang zijn in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor de opvang. Het ministerie van VWS zal het onderzoeksrapport onder de aandacht van de VNG en de centrumgemeenten brengen. Daarnaast is onderhavig rapport voorgelegd aan de Federatie Opvang (FO). De FO geeft aan dat het belangrijk is om ook te kijken naar de opvang van de eventuele huisdieren. De kennis over de verbanden tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling hebben in het buitenland al geleid tot concrete toepassingen en strategieën. Zo zijn er bijvoorbeeld 'veilige havens' voor de huisdieren van mishandelde vrouwen (USA en UK); het mogelijk maken van het opnemen van mishandelde vrouwen mét hun huisdier in opvanghuizen (USA) en het voeren van campagnes om het publiek en professionals op de hoogte te stellen van het verband dat er bestaat tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling (USA en UK). Mijn collega van VWS zal met de FO verder overleggen hoe de sector wil omgaan met de aanbevelingen uit het rapport.

Aandacht politie voor dierenmishandeling en huiselijk geweld

De afgelopen jaren is er door de politie geïnvesteerd in het vergroten van de deskundigheid over de relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. In het initiële politieonderwijs is aandacht voor dierenmishandeling als vorm van huiselijk geweld en dat dierenmishandeling ook een signaal kan zijn van andere vormen van huiselijk geweld. In het jaarlijkse politiecongres over huiselijk geweld heeft het onderwerp dierenmishandeling een plaats. Onderhavig rapport is in 2012 behandeld in één van de workshops.

Door de Politieacademie worden studenten en medewerkers in de basis politiezorg en agenten met het taakaccent Dierenwelzijn leermodules aangeboden, die ruime aandacht besteden aan de relatie tussen dierenleed en huiselijk geweld. Verder zijn in 2012 door het hele land themamiddagen voor alle agenten met het taakaccent Dierenwelzijn georganiseerd.

Ook is in het risicotaxatie-instrument huiselijk geweld dat wordt gehanteerd bij het al dan niet opleggen van een huisverbod ook het onderwerp dierenmishandeling opgenomen. Dit naar aanleiding van mijn toezegging tijdens de begrotingsbehandeling van 24 januari jl. over de mogelijkheid hiervan.

Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming

Ook de Inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming blijven op de hoogte van de ontwikkelingen op dit terrein door onder andere de verspreiding van informatie over dit onderwerp binnen de organisatie en het bijwonen van lezingen.

Hulp aan Dieren

Indien sprake is van een vermoeden van dierenmishandeling of situatie van verwaarlozing dan kunnen door optreden van de politie, de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit zowel herstelmaatregelen worden getroffen als ook, indien nodig, de dieren in beslag of in bewaring worden genomen. Indien dieren niet meer terug kunnen naar de oorspronkelijke eigenaar dan wordt door Dienst Regelingen eventueel in samenwerking met dierenbeschermingsorganisaties, gezocht naar een nieuw onderkomen voor het dier. Indien een eigenaar zelf van mening is dat hij of zij het dier niet meer op verantwoorde wijze kan houden dan kan een dier naar een asiel worden gebracht. Er zijn mijns inziens derhalve voldoende mogelijkheden dieren op te vangen indien nodig.

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken